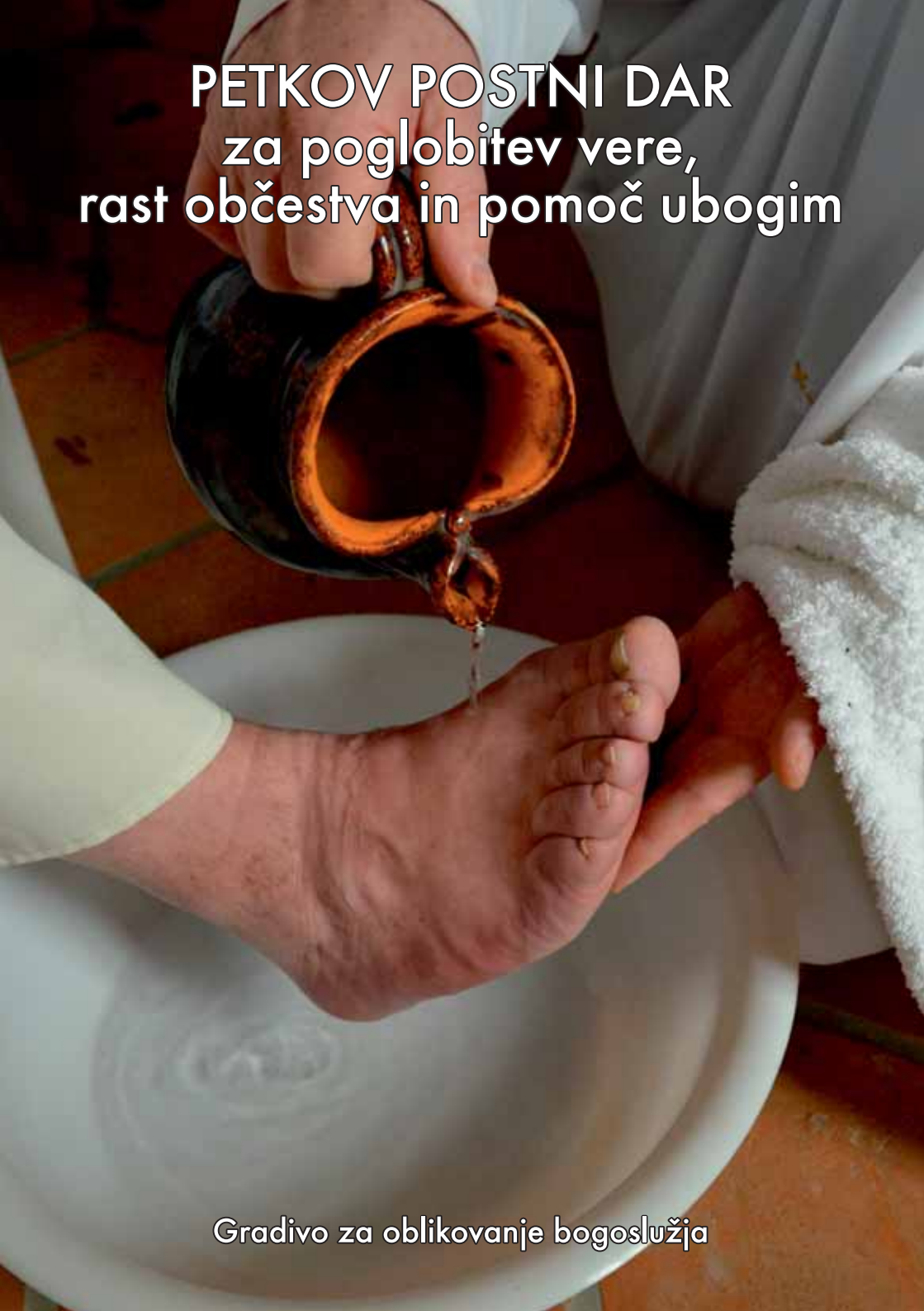

PETKOV POSTNI DAR
za poglobitev vere,
rast občestva in pomoč ubogim

Gradivo za oblikovanje bogoslužja

Uvod (za duhovnika ali drugega voditelja bogoslužja)

V letošnjem letu vere si vzemimo več časa za poglobitev osebne vere in rast v naših občestvih. Slovenska Cerkev želi utrditi odnos s Kristusom in poglobiti odnose spoštovanja in sodelovanja v njih. Vabi k pastoralnemu in osebnemu spreobrnjenju ob Krovnem dokumentu Pridite in poglejte. Na vsak postni petek vam želimo približati eno misel in spodbuditi k eni dejavni nalogi.

Gospoda župnika prosimo, da glede na možnosti sodelovanja in običaje v župniji, prilagodi dane predloge tako, da bodo v duhovno korist vsem in v pomoč potrebnim.

To knjižico smo pripravili kot pomoč pri oznanjevanju ob postnih petkih, da bi rasli v veri, v solidarnosti in sočutju z občestvom slovenske Cerkve.

V nudenju pomoči vsem potrebnim se krepi tudi naša osebna vera in povezanost.

Vsem Vam voščiva blagoslovljen postni čas!

Miha Herman, voditelj pastoralne službe celjske škofije

Rok Metličar, predsednik Škofijske Karitas Celje

1. postni petek

(Misel po evangeliju)

V evangeliju beremo: »K Jezusu so prišli neki ljudje in mu rekli: »Zakaj se Janezovi učenci in učenci farizejev postijo, tvoji učenci pa se ne postijo?« Jezus jim je rekel: »Ali se morejo svatje postiti, ko je ženin med njimi? Dokler imajo ženina med seboj, se ne morejo postiti. Prišli pa bodo dnevi, ko jim bo ženin vzet, in takrat, tisti dan, se bodo postili.« (Mr 2,18-20)

ln je bil res vzet. Postni čas nas na to še posebej spominja. Tudi mi iščemo Kristusa – ki nam je bil vzet ali pa ga nimamo, ker smo sami šli drugam? In čas je, da se tudi mi postimo. Da začutimo, da smo brez Kristusa ubogi in prazni; da želimo kaj storiti, da ga (znova) najdemo; da želimo tudi drugim pomagati, da ga najdejo. Zaradi tega smo se pripravljani tudi čemu odreči. Odpoved nam bo v pomoč pri spreobrnjenju.

Post je preizkušeno sredstvo – tisočletja so ga že uporabljali kot način premagovanja sebe, kot izraz solidarnosti s tistimi, ki nimajo dovolj materialnih dobrin ali nimajo primerne čuta za duhovno. Šele če nismo polni sebičnih želja, lahko vstopi v nas Gospod.

Še posebej močan je petek v postnem času. To je dan Gospodovega trpljenja in povišanja na križ, strtosti telesa in zmage duha.

Vabimo, da bi se pridružili dogajanju postnih petkov. Kako?

Z molitvijo,

z odpovedjo ali postom,

z duhovnimi ali telesnimi deli usmiljenja,

s službo občestvu,

z darom ubogim, ki bi ga prihranili s preprostim kosilom na petkov postni dan.

Ta prihranek lahko oddamo v poseben nabiralnik za postne petke v naši cerkvi.

Kot postni dar prav tako lahko darujemo tudi duhovno delo: molitev, premagovanje, konkretno pomoč človeku v stiski. Opravljena telesna ali duhovna dela usmiljenja lahko zapišemo na list in ga položimo v omenjeni nabiralnik. Na veliki četrtek pri večerni maši ga bo nekdo iz župnije slovesno prinesel k oltarju kot petkov postni dar župnije. Zbrana sredstva bomo uporabili v župniji za pomoč najbolj potrebnim, duhovna pa so že tako dosegla svoj namen.

Zato vas vabimo: prihajajte k sveti maši ob petkih, poslušajte, razmišljajte in naredite konkretno delo v smeri k polnejšemu razumevanju vere in življenja iz nje v svojem okolju.

Prva rana: ranjena občestvenost
Prvi izziv: k izvirom

Zakaj te ljubim, moj Gospod?

*Pač ne zato,
ker si nebesa mi objubil,
in ne zato, ker me strah je,
da bi pogubil si v peklu dušo in telo;
ne ganeta me pekel in nebo.
(sv. Frančišek Ksaver)*

Ko se v letu vere oziram v duhovno in versko stanje Cerkve v Sloveniji, vidimo na mnogih področjih potrebnost osebnega in pastoralnega spreobrnjenja. Čutimo jih kot rane, ki nas ovirajo na poti rasti **k osebni veri, k osebnemu srečanju s Kristusom kot Odrešenikom človeka, da bi se drug drugemu lahko darovali v ljubezni** (PIP 59). V postnem času je še posebej lepa priložnost za spoznavanje in iskanje možnosti in nalog.

Ena od ran naše Cerkve je **ranjena občestvenost**.

Cerkev ne more snovati prihodnosti, če se ne sooči s svojimi slabostmi in ranljivostjo. Naša rana je v pomanjkanju iskrenega dialoga in sodelovanja, v premajhni skrbi za solidarnost znotraj Cerkve med premožnejšimi in revnejšimi župnijami; med duhovniki, ki živijo v blagostanju, in onimi, ki živijo v pomanjkanju; v duhu gospodovalnosti, ki onemogoča rast in napredovanje občestva ter prizadene medosebne odnose. (prim. PIP 35)

Ko Cerkev v Sloveniji želi načrtovati svojo pot naprej, nam stavi pred oči prvi izziv z naslovom:

K izvirom.

»Namesto pozunanjene pripadnosti ter pastore servisiranja obredov in aktivizma se bomo vrnili k izvirom: k Božji besedi, osebni molitvi in občestveni evharistiji kot temeljnemu izkustvu srečanja z Jezusom Kristusom.« (PIP 62)

Za prvi postni petek si vzemimo kakšno od teh pobud:

Osebno:

- *Več in bolje moliti.*
- *Vključiti se v skupino, ki pomaga k duhovni poglobitvi.*
- *Brati Sveto pismo, še posebej evangelije.*

V družini:

- *Ohranjati ali poživljati redno molitev pred jedjo in po jedi.*
- *Pripraviti družinsko romanje.*
- *Družinska praznovanja naj vsebujejo zahvalo Bogu.*

»Sveti Duh me odpira za Boga; uči me moliti in mi pomaga, da živim za druge.« (Youcat 120)

Prošnja: Ne samo več, ampak tudi bolje moliti, mi pomagaj, Gospod!

Druga rana Cerkve: **nezvestoba obljubam**
Drugi izziv: **poklicanost in poslanstvo**

Zakaj te ljubim, moj Gospod?

*Le ti me ganeš, moj Gospod,
ko gledam te,
pribitega na križ,
ko vse na tebi je
kot ena sama rana.
(sv. Frančišek Ksaver)*

Zelo pogosto se srečujemo z **nezvestobo**: dani besedi, obljubi, pogodbi, resnici ...

»Sodobni življenjski slog omalovažuje zvestobo na različnih področjih življenja. V Cerkvi se to kaže kot nezvestoba obljubam: duhovniškimi, redovniškimi in zakonskimi. Oznanjevanje zaradi nezvestobe izgublja verodostojnost. Nezvestoba močno vpliva na mlade, ki se vse težje odločajo za duhovni poklic ali za zakon.« (PIP 36).

Nezvestoba se zelo rada širi: ko se zdi, da ni pravih meja, drsimo v vsem navzdol. Zato nas Cerkev spodbuja, da se bolje zavemo svoje poklicanosti kot ljudje in kristjani.

»Prenovili bomo vzgojo za temeljno in osebno poklicanost vsakega, ki je krščen in birman, ter spodbujali odgovornost za uresničevanje Božjega kraljestva.« (PIP 63)

Nekaj možnosti za postno prizadevanje v duhu letošnjega pastoralnega leta:

Osebno:

- *Utrjevati identiteto poklicanosti v družini in krščanskem občestvu.*
- *Ponuditi svoje sposobnosti in darove širši skupnosti.*
- *V svojem okolju pričevati, da sem kristjan.*

V družini:

- *Vzgajati otroke za odkrivanje darov in služenje skupnosti.*
- *Podeljevati verske izkušnje, pogovarjati se o veri.*
- *Sodelovati v akciji za misijone.*

Sv. Ciprijan pravi:

»Božja volja, katero je Kristus vršil in učil, pa je: v vedenju ponižnost, v veri stanovitnost, v besedah skromnost, v dejanjih pravičnost, v delih milosrčnost, v nравeh urejenost; krivice ne delati, strojeno prenašati, z brati v miru živeti, Boga z vsem srcem ljubiti.«

Prošnja: V duhu evangelija 2. postne nedelje prosimo: Gospod, vzemi me s seboj na goro molit.

Tretja rana Cerkve: **pomanjkanje poguma in lastne identitete**
Tretji izziv: **ustvarjati živa občestva**

Zakaj te ljubim, moj Gospod?

*Le ti me ganeš, ko trpiš,
ko žali množica te zapeljana
in ko umiraš zame in za vse.
(sv. Frančišek Ksaver)*

Pogosto izkušamo, da slovenskemu katoličanu manjkata **pogum in lastna identiteta**.

»Zaradi zapostavljanja, drugorazrednosti in sovražnega govora o Cerkvi je velikokrat prestrašen, v sebi negotov in vase zaprt vernik. V družbenem okolju se pogosto ne čuti sproščenega in enakovredno sprejetega.« (PIP 37)

Ali je tudi z nami osebno tako? Morda.

Vsekakor pa vsi potrebujemo **živa občestva**. V njih rastemo v veri in v osebnih odnosih.

Zato je tretji izziv krovnega dokumenta **ustvarjati živa občestva**, »v katerih bo posameznik ustvarjalno sodeloval in celostno osebno rasel.« (PIP 64)

To se lahko uresničuje v vsaki skupini v župniji, v kateri se ljudje med seboj razumejo, si pomagajo in radi skupaj častijo Boga. Bodimo pa pozorni:

»Majhna občestva pa se ne smejo zapirati pred drugimi ali delovati razpršeno, zato je istočasno potrebno povezovati občestva in dejavnosti. V takšnih skupinah bodo zacvetele laiške karizme, vključno z darom vodenja.« (prim. PIP 80-84)

Kaj lahko storimo?

Osebno:

- *Preveriti svoj odnos do krajevnega občestva in širše družbe.*
- *S svojimi darovi se dati na razpolago v skupini.*
- *Moliti za svojo župnijo.*

V družini:

- *Družino razumeti in živeti kot živo občestvo.*
- *Krepiti družinski pogovor.*
- *Moliti drug za drugega.*

»Cerkev si mora na vseh svojih ravneh prizadevati za duha bratskih odnosov, izmenjave, delitve, zbiranja moči, vzajemnega razumevanja in odpuščanja; torej za življenjski slog skupnosti, kot je bil živ pri prvih kristjanih.« (Leon A. Elchinger)

Prošnja: Gospod, daj nam moči in vere, da bomo imeli pravi odnos do drugih občestev v župniji.

petek, 15. 3. 2013

Četrta rana Cerkve: **duh izključevanja**
Četrti izziv: **odpuščanje in sprava**

Zakaj te ljubim, moj Gospod?

*Le to ljubezen občudujem;
in ko bi ne bilo nebes,
bi ljubil te,
in ko bi ne bilo pekla,
ne mogel bi žaliti te.
(sv. Frančišek Ksaver)*

V naši družbi je žal čutiti **duha izključevanja**.

»Še vedno čutimo rano razdeljenosti, ki jo je posebej okrepilo dogajanje med in po drugi svetovni vojni. Idejna razdeljenost v pluralni družbi je sicer normalna, sporen pa je duh izključevanja. Slednji drugega in drugačnega spreminja v sovražnika, ki ga je potrebno onemogočiti. Duh izključevanja dobi moč, kadar smo zapleteni v ideološki spopad z nasprotno stranjo. V takem stanju nismo sposobni niti odpuščati niti oznanjati evangelija.« (PIP 38)

Če hočemo ta žalostni krog prekiniti, moramo kristjani storiti prvi korak k spravi in boljšemu vzdušju v družbi.

Krovni dokument Pridite in poglejte pri izzivu **Odpuščanje in sprava** pravi takole:

»Namesto ideoloških nesoglasij bomo sprejeli resnico o storjenih krivicah, vzpostavljali pravico, predvsem pa odločno stopili na pot odpuščanja in sprave.« (PIP 66)

Včasih se zdi, da smo sami nemočni, vendar je mogoče storiti marsikaj. Na primer:

Osebno:

- *Gojiti kulturo odpuščanja in sprave na osebni ravni.*
- *Moliti za narodno spravo: za žrtve in storilce.*
- *Poučiti se o krščanskih pričevalcih za vero v 20. stoletju, ki so pretrpeli mučeniško smrt.*

V družini:

- *Družine, ki jih je prizadel totalitarni režim, naj gojijo spomin na trpljenje in naj pričujejo o spravi.*
- *Vzbuditi v družini krščanski ponos, da so naši predniki trpeli za Kristusa in ohranili vero.*
- *Vzgajati otroke k sprejemanju drugače verujočih in drugače mislečih.*

»Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj proti tebi, pústi dar tam pred oltarjem, pojdi in se najprej spravi z bratom, potem pa pridi in daruj svoj dar.«
(Mt 5,23-24)

Prošnja: Gospod, pomnoži nam sočutje do ljudi ob srečanjih danes, jutri, ves teden.

petek, 21. 3. 2013

Peta rana: **pretirana skrb za materialne dobrine**

Peti izziv: **sočutje in pravičnost**

Zakaj te ljubim, moj Gospod?

*Ko ves se ti darujem,
darov za to ne pričakujem,
saj ljubim te samo,
ker si ljubezen sama,
vir vse milosti.
(sv. Frančišek Ksaver)*

Da je naš čas premočno vpet v skrb za materialne dobrine, dobro vemo in tudi čutimo. Želimo pa si, da bi kristjani ne podlegali tej skušnjavi. Žal se tudi v slovenski Cerkvi temu nismo uspeli izogniti. Krovni dokument Pridite in poglejte ugotavlja:

»Pretirana skrb za materialne dobrine je ponekod začela vplivati na pastoralno delo, omajala pa je tudi ugled Cerkve v družbi. V družbi se je ob tem uveljavilo prepričanje, da gre Cerkvi za izboljšanje gmotnega položaja.« (PIP 39)

Žalostne posledice takega ravnanja nekaterih že čutimo in jih še bomo.

Vendar pa nas to ne sme ovirati, da ne bi z novim navdušenjem storili kaj več za **sočutje in pravičnost**. Zato nas temeljni pastoralni dokument spodbuja takole:

»Namesto zaprtosti vase in prelaganja solidarnosti na institucije bomo krepili duha služenja in sočutja ter med ljudmi poživili delitev dobrin, tako materialnih kot družbenih in duhovnih.« (PIP 65)

Nekaj praktičnih spodbud:

Osebno:

- *Ovrednotiti odnos do kulture, ki spodbuja porabništvo.*
- *Gojiti duha odpovedi in solidarnosti.*
- *Na delovnem mestu ohraniti visoko etično držo.*

V družini:

- *Vzgajati otroke za sočutje in pravičnost.*
- *Zahvaljevati se Bogu v družinski molitvi za dobrine, ki jih imamo.*
- *Družino odpreti za solidarnost v širšem sorodstvu in sosedstvu.*

»Cerkev je stara gospa s številnimi gubami. Vendar je moja mati. In matere ne tepemo.«(Karl Rahner DJ)

Prošnja: Kristjan sem. Gospod, pomagaj, da se bo danes to poznalo.

Prinašanje darov:

V evangeliju smo slišali Jezusa, ki vabi k delom ponižnosti in pomoči:

To je pokazal z zgledom umivanja nog.

Spodbujeni z njegovo držo smo v postnem času s posebno pozornostjo tudi mi premagovali svojo sebičnost in grešnost. Tako smo bolje spoznali svoje rane in slabosti. Naredili smo korak naprej v veri, v povezanosti in v dejavni ljubezni do ubogih. Z dobrimi deli in s skromnejšim obedom na postne petke smo prihranili nekaj denarja ter ga namenili za uboge, ki čutijo pomanjkanje dobrin. Obojni dar- duhovni in materialni - tako prinašamo pred Gospodov oltar. Naj ga on blagoslovi, da bi bila ta dejanja nam v srečo in zasluženje, tistim, ki so potrebnim pomoči, pa naš izraz spoštovanja in solidarnosti.

K oltarju prinesejo škatlo, v katero so dajali napisana dobra dela, premagovanje in denar, privarčevan s skromnim petkovim kosilom. V sprevid lahko po svoji presoji vključite sodelavca Karitas, predstavnika otrok, prvoobhajancev, ŽPS ... Med tem pejejo pesem: Kjer dobrota je resnična (kot je predlog v Rimskem misalu str 115, št. 9); Darujemo Gospod; Vse življenje, vse trpljenje ali podobno.

Zakaj te ljubim, moj Gospod ?

Pač ne zato,
ker si nebesa mi obljubil,
in ne zato, ker me strah je,
da bi pogubil si v peklu dušo in telo;
ne ganeta me pekel in nebo.

Le ti me ganeš, moj Gospod,
ko gledam te,
pribitega na križ,
ko vse na tebi je
kot ena sama rana.

Le ti me ganeš, ko trpiš,
ko žali množica te zapeljana
in ko umiraš zame in za vse.

Le to ljubezen občudujem;
in ko bi ne bilo nebes
bi ljubil te,
in ko bi ne bilo pekla
ne mogel bi žaliti te.

Ko ves se ti darujem,
darov za to ne pričakujem,
saj ljubim te samo,
ker si ljubezen sama,
vir vse milosti.

(sv. Frančišek Ksaver)

Petkov postni dar, gradivo za oblikovanje bogoslužja
Pripravila: Miha Herman in Rok Metličar
Založila: Škofijska Karitas Celje
Naklada: 1.200 izvodov
Tisk: Tiskarna Koštomaj Celje, februar 2013

Škofija Celje
pastoralna služba

KARITAS
Škofijska Karitas Celje